

ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

**Εις σύμβασιν περί προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου
και των θεμελιωδών ελευθεριών**

(Κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 – ΦΕΚ 256/Α')

Αι Συμβαλλόμεναι Κυβερνήσεις, Μέλη του Συμβουλίου Ευρώπης, αποφασισμένοι όπως λάβωσι τα ενδεικνυόμενα μέτρα προς διασφάλισιν της συλλογικής εγγυήσεως δικαιωμάτων και ελευθεριών πέραν των ήδη αναφερομένων εις το Κεφάλαιον της Συμβάσεως περί προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, ήτις υπεγράφη εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου 1950 (κατωτέρω κατονομαζομένης "η Σύμβασις").

Συνεφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1. - Προστασία της ιδιοκτησίας.

Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός κράτους όπως θέση εν ισχύι νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.

Άρθρο 2 - Δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Ουδείς δύναται να στερηθή του δικαιώματος όπως εκπαιδευθή. Παν Κράτος εν τη ασκήσει των αναλαμβανομένων υπ' αυτού καθηκόντων επί του πεδίου της μορφώσεως και της εκπαιδεύσεως θα σέβεται το δικαίωμα των γονέων όπως εξασφαλίζωσι την μόρφωσιν και εκπαίδευσιν ταύτην

συμφώνως προς τας ιδίας αυτών θρησκευτικής και φιλοσοφικής πεποιθήσεις.

Άρθρο 3 - Δικαίωμα για ελεύθερες εκλογές

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν όπως διενεργώσι, κατά λογικά διαστήματα, ελευθέρας μυστικής εκλογάς, υπό συνθήκας επιτρέπουσας την ελευθέραν έκφρασιν της λαϊκής θελήσεως ως προς την εκλογήν του νομοθετικού σώματος.

Άρθρο 4

Παν Υψηλόν Συμβαλλόμενον μέρος δύναται κατά την στιγμήν της υπογραφής ή της επικυρώσεως του παρόντος πρωτοκόλλου ή καθ' οιανδήποτε στιγμήν ακολουθώς να κοινοποιήσῃ εἰς τον Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης δήλωσιν ἐμφαίνουσαν ἐν τινὶ μέτρῳ ἀναλαμβάνει υποχρεώσεις ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἐπὶ ὠρισμένων ἐδαφῶν καθοριζομένων εἰς τὴν ρηθείσαν δήλωσιν καὶ τῶν ὁποίων ἔχει τοῦτο τὴν διεθνή ἐκπροσώπησιν.

Ἐκαστον Υψηλόν Συμβαλλόμενον Κράτος ὅπερ ἤθελε κοινοποιήσῃ δήλωσιν, δυνάμει τῆς προηγουμένης παραγράφου, δύναται, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, νὰ κοινοποιή νέας δηλώσεις τροποποιούσας τὸ περιεχόμενον πάσης ἄλλης προηγουμένης δηλώσεως αὐτοῦ ἢ θετούσης τέρμα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἐπὶ ἐδάφους τίνος.

Πάσα δήλωσις γενομένη συμφώνως πρὸς τὸ παρὸν ἄρθρον θα θεωρήται ὡς γενομένη συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 1 "τοῦ ἀρθροῦ 56" τῆς Συμβάσεως.

*** Οἱ ἐντὸς " " λέξεις ἀντικαταστάθησαν ὡς ἄνω μετὰ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Πρωτοκόλλου 11 τοῦ κυρώθηκε μετὰ τὸν Ν.2400/1996 (Α 96).

Άρθρο 5 - Σχέσεις με τη Σύμβαση.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θέλουν θεωρή τα άρθρα 1, 2, 3, και 4 του παρόντος πρωτοκόλλου ως άρθρα πρόσθετα εις την Σύμβασιν και άπασαι αι διατάξεις της Συμβάσεως θα εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 6 - Υπογραφή και επικύρωση.

Το παρόν Πρωτόκολλον είναι ανοικτόν εις την υπογραφήν των μελών του Συμβουλίου Ευρώπης άτινα έχουσι υπογράψει την Σύμβασιν, τούτο θέλει κυρωθή ομού μετά της Συμβάσεως ή μετά την κύρωσιν αυτής και θέλει ισχύει μετά την κατάθεσιν δέκα οργάνων επικυρώσεως.

Το Πρωτόκολλον θέλει ισχύει δια πάντα συμβαλλόμενον όστις ήθελε επικυρώσει τούτο μεταγενεστέρως, από της ημερομηνίας της καταθέσεως υπ' αυτού του οργάνου επικυρώσεως.

Τα όργανα επικυρώσεως θέλουν κατατίθεσθαι παρά τω Γενικώ Γραμματεί του Συμβουλίου Ευρώπης όστις θα κοινοποιή προς άπαντα τα μέλη τα ονόματα των επικυρούντων αυτό.

Εγένετο εν Παρισίοις, την 20ην Μαρτίου 1952, εις την γαλλικήν και αγγλικήν αμφοτέρων των κειμένων όντων εξ ίσου αυθεντικών, εις έν μόνον αντίτυπον κατατιθέμενον εις τα αρχεία του Συμβουλίου Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματεύς θέλει αποστείλει κεκυρωμένα αντίγραφα αυτών εις εκάστην των Συμβαλλομένων Κυβερνήσεων.

Κατά την στιγμήν της υπογραφής του παρόντος Πρωτοκόλλου, η Ελληνική Κυβέρνησις, δυνάμει του άρθρου 64 της ρηθείσης Συμβάσεως, προβαίνει εις την διατύπωσιν της ακολούθου επιφυλάξεως ως προς το άρθρον 2 του Πρωτοκόλλου: Η λέξις "φιλοσοφικάς" ήτις ευρίσκεται εις το τέλος της δευτέρας παραγράφου του άρθρου 2 θα έχη εν Ελλάδι εφαρμογήν συμφώνως προς τας σχετικές διατάξεις της εσωτερικής αυτής νομοθεσίας.

Άρθρον δεύτερον.

Η ισχύς της κυρουμένης Συμβάσεως και του Προσθέτου εις αυτήν Πρωτοκόλλου άρχεται, συμφώνως τη παραγράφω 3 του άρθρου 66 αυτής, από της υπό της Ελλάδος καταθέσεως του εγγράφου επικυρώσεως.

Εν Αθήναις τη 19^η Σεπτεμβρίου 1974

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

**Δεύτερον πρωτόκολλον της Συμβάσεως προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών δια την παροχήν γνωμοδοτήσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου
(Κυρώθηκε με το ν.δ. 215/1974 - ΦΕΚ 365/Α').**

Τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης υπογράψαντα κατωτέρω: Έχοντα υπ' όψει τας διατάξεις της Συμβάσεως δια την προστασίαν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, υπογραφείσης την 4ην Νοεμβρίου 1950 εν Ρώμη (κατωτέρω κατονομαζόμενης "η Σύμβασις") και ιδιαιτέρως το άρθρον 19 συνιστούν, μεταξύ άλλων οργάνων, το Ευρωπαϊκόν Δικαστήριον Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (κατωτέρω κατονομαζόμενον "Το Δικαστήριον").

Λαβόντα υπ' όψιν ότι είναι σκόπιμον να υπάγεται εις την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου η παροχή γνωμοδοτήσεων υπό ωρισμένους όρους συνεφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1

Το Δικαστήριον δύναται, τη αιτήσει της Επιτροπής των Υπουργών, να παρέχη γνωμοδοτήσεις επί Νομικών θεμάτων εν σχέσει προς την ερμηνείαν της Συμβάσεως και των πρωτοκόλλων τούτων.

Τοιαύται γνωμοδοτήσεις δεν θα αφορούν θέματα σχέσιν έχοντα προς το περιεχόμενον ή την έκτασιν των δικαιωμάτων ή των ελευθεριών -ως αύται καθορίζονται εις το τμήμα 1 της Συμβάσεως και εις τα πρωτόκολλα ταύτα- ή προς οιοδήποτε έτερον θέμα το οποίον η Επιτροπή, το Δικαστήριον ή η Επιτροπή των Υπουργών θα ηδύνατο να εξέταση εν συναρτήσει προς οιαδήποτε τοιαύτην διαδικασίαν ήτις θα ηδύνατο να καθιερωθή συμφώνως προς την Σύμβασιν.

3. Αι αποφάσεις της Επιτροπής των Υπουργών προς παροχήν γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου θα απαιτούν την πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψήφων των αντιπροσώπων των δικαιουμένων να μετέχουν εις την Επιτροπήν.

Άρθρον 2

Το Δικαστήριον θα αποφασίζη εάν μία αίτησις προς γνωμοδότησιν υποβληθείσα υπό της Επιτροπής των Υπουργών ευρίσκεται εντός της συμβουλευτικής του αρμοδιότητος ως αύτη καθορίζεται εις το άρθρον 1 του πρωτοκόλλου τούτου.

Άρθρον 3

Δια την εξέτασιν των αιτήσεων προς γνωμοδότησιν το Δικαστήριον θα συνεδριάζη εν ολομέλεια.

Αι γνωμοδοτήσεις του Δικαστηρίου δέον να είναι ητιολογημέναι.

Εάν η γνωμοδότησις δεν αντιπροσωπεύει πλήρως ή εν μέρει την ομόφωνον γνώμην των δικαστών, έκαστος δικαστής θα έχη το δικαίωμα να εκφράζη κεχωρισμένην γνώμην.

Αι γνωμοδοτήσεις του Δικαστηρίου θα ανακοινούνται εις την Επιτροπήν των Υπουργών.

Άρθρον 4

Τα δικαιώματα του Δικαστηρίου ως το άρθρον 55 της Συμβάσεως θα συμπεριλαμβάνουν την σύνταξιν τοιούτων κανόνων τον καθορισμόν τοιαύτης διαδικασίας, την οποίαν το Δικαστήριον δύναται να κρίνη αναγκαίαν δια τους σκοπούς του πρωτοκόλλου τούτου.

Άρθρον 5

1. Το πρωτόκολλον τούτο θα είναι ανοικτόν προς υπογραφήν υπό των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, άτινα υπέγραψαν την σύμβασιν, δυνάμενα να γίνουν μέλη αυτού

(α) δια υπογραφής άνευ επιφυλάξεως επικυρώσεως ή αποδοχής,

(β) δια υπογραφής με επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής ακολουθούμενης δια επικυρώσεως ή αποδοχής.

Τα όργανα της επικυρώσεως ή της αποδοχής θα κατατίθενται εις τον Γεν. Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η έναρξις της ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου θα λάβη χώραν ευθύς ως άπαντα τα κράτη μέλη της Συμβάσεως θα έχουν καταστή μέλη του πρωτοκόλλου, συμφώνως προς τας διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου τούτου.

3. Από της ημερομηνίας της έναρξεως της ισχύος του πρωτοκόλλου τούτου, τα άρθρα 1-4 θα θεωρηθούν ως αναπόσπαστα μέρη της Συμβάσεως.

4. Ο Γεν. Γραμματεύς του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιή εις τα κράτη -μέλη του Συμβουλίου:

(α) Πάσαν υπογραφήν άνευ επιφυλάξεως επικυρώσεως ή αποδοχής.

(β) Πάσαν υπογραφήν με επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής,

(γ) Την κατάθεσιν παντός οργάνου επικυρώσεως ή αποδοχής,

(δ) Την ημερομηνίαν της έναρξεως της ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου συμφώνως προς την παράγραφον 2 του άρθρου τούτου.

Εις πίστωσιν των ανωτέρω οι κάτωθι υπογεγραμμένοι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπέγραψαν το πρωτόκολλον τούτο.

Εγένετο εν Στρασβούργω την 6ην ημέραν του μηνός Μαΐου 1963 εις την γαλλικήν και αγγλικήν, αμφοτέρων των κειμένων όντων εξ ίσου αυθεντικών, εις εν μόνον αντίτυπον κατατιθέμενον εις τα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο Γενικός Γραμματεύς θέλει αποστείλει κεκυρωμένον αντίγραφον εις έκαστον των υπογραφάντων κρατών.

ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

**Περί τροποποιήσεως των άρθρων 29, 30 και 34 της Συμβάσεως
προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των
θεμελιωδών ελευθεριών**

(Κυρώθηκε με το ν.δ. 215/1974 - ΦΕΚ 365/Α'.

Άνευ αντικειμένου μετά τη θέση σε ισχύ του 11ου Πρωτοκόλλου)

Τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης τα υπογράψαντα το πρωτόκολλον τούτο, έχοντα υπ' όψιν ότι είναι σκόπιμος η τροποποίησης ωρισμένων διατάξεων της Συμβάσεως περί Προασπίσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών υπογραφείσης εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου 1950 (κατωτέρω κατονομαζόμενης "Η Σύμβασις") εν σχέσει προς την διαδικασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Συνεφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1

Το άρθρον 29 της Συμβάσεως διαγράφεται.

Η ακόλουθος διάταξις θα ενταχθή εις την Σύμβασιν: "Άρθρον 29. Μετά την αποδοχήν αναφοράς υποβληθείσης συμφώνως τω άρθρω 25, η Επιτροπή δύναται εν τούτοις να αποφασίση ομοφώνως την απόρριψιν της αναφοράς, εάν κατά την διάρκειαν της εξετάσεως αποδειχθή η ύπαρξις ενός εκ των λόγων της μη αποδοχής, προβλεπομένων εις το άρθρον 27. Εν τοιαύτη περιπτώσει η απόφασις θα κοινοποιείται εις τα μέλη".

Άρθρον 2

Εις το άρθρον 30 της Συμβάσεως, η λέξις "υποεπιτροπή" θα αντικατασταθή από την λέξιν "Επιτροπή".

Άρθρον 3

1. Εις την αρχήν του άρθρου 34 της Συμβάσεως, θα ενταχθούν τα ακόλουθα:

"Θέμα των διατάξεων του άρθρου 29...".

2. Εις το τέλος του ιδίου άρθρου η πρότασις "υποεπιτροπή θα λαμβάνη τας αποφάσεις της δια πλειοψηφίας των μελών της" διαγράφεται.

Άρθρον 4

1. Το παρόν πρωτόκολλον είναι ανοικτόν προς υπογραφήν υπό των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, άτινα έχουν υπογράψει την Σύμβασιν και δύνανται να καταστούν μέλη δια:

(α) Υπογραφής άνευ επιφυλάξεως επικυρώσεως ή αποδοχής,

(β) Υπογραφής υπό την επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής ακολουθούμενης υπό επικυρώσεως ή αποδοχής.

Τα όργανα επικυρώσεως ή αποδοχής θα κατατίθενται εις τον Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το παρόν πρωτόκολλον θέλει ισχύσει αφ' ης στιγμής άπαντα τα συμβαλλόμενα μέλη της Συμβάσεως καταστούν μέλη του πρωτοκόλλου συμφώνως προς τας διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου τούτου.

Ο Γενικός Γραμματεύς του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιή εις τα μέλη του Συμβουλίου:

(α) Πάσαν υπογραφήν άνευ επιφυλάξεως επικυρώσεως ή αποδοχής.

(β) Πάσαν υπογραφήν υπό την επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής.

(γ) Την κατάθεσιν παντός οργάνου επικυρώσεως ή αποδοχής.

(δ) Την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου συμφώνως προς την παράγραφον 2 του άρθρου τούτου.

Εις πίστωσιν των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν το πρωτόκολλον τούτο.

Εγένετο εν Στρασβούργο την 6ην ημέραν του μηνός Μαΐου 1963 εις την γαλλικήν και την αγγλικήν, αμφοτέρων των κειμένων όντων εξ ίσου αυθεντικών, εις εν μόνον αντιτυπον κατατιθέμενον εις τα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματεύς θέλει αποστείλει κεκυρωμένον αντίγραφον εις έκαστον των υπογραψάντων κρατών.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

Ελευθερία και συμβατική δέσμευση, ελευθερία κινήσεως, απέλαση

(Δεν έχει υπογραφεί ακόμα από την Ελλάδα)

ΠΕΜΠΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

Περί προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, τροποποιούν τα άρθρα 22 και 40 της Συμβάσεως

(Κυρώθηκε με το ν.δ. 215/1974 -ΦΕΚ 365/Α'. Το άρθρο 1 άνευ αντικειμένου από της θέσεως σε ισχύ του 11ου Πρωτοκόλλου)

Αι συμβαλλόμενοι Κυβερνήσεις, μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, θεωρούσαι ότι η εφαρμογή των διατάξεων 22 και 40 της Συμβάσεως περί προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, υπογραφείσης εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου 1950 (κατωτέρω κατονομαζόμενης "η Σύμβασις"), προεκάλεσεν ωρισμένας δυσχέρειας εν σχέσει προς την διάρκειαν της θητείας των μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (κατωτέρω κατονομαζόμενης "η Επιτροπή") και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (κατωτέρω κατονομαζόμενον "το Δικαστήριον"). Θεωρούσαι ότι επιβάλλεται να εξασφαλισθή εν τω μέτρω του δυνατού η εκλογή εκάστην τριετίαν του ημίσεος των μελών της Επιτροπής και του ενός τρίτου των μελών του Δικαστηρίου:

Συνεφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1

Εις το άρθρον 22 της Συμβάσεως αι δύο κατωτέρω παράγραφοι τίθενται μετά την παράγραφον 2:

(3) Προς εξασφάλισιν κατά το μέτρον του δυνατού της ανανεώσεως του ημίσεος της Επιτροπής εκάστην τριετίαν, η Επιτροπή των Υπουργών δύναται, πριν προβή εις πάσαν μεταγενεστέραν εκλογήν, να αποφασίζη ότι μία ή πλείονες θητείαί μελών προς εκλογήν θα έχουν διάρκειαν άλλην ή των εξ ετών, χωρίς εν τούτοις η διάρκεια αύτη να δύναται να υπερβαίνει τα εννέα έτη ή να είναι κατωτέρα των τριών ετών.

(4) Εις περίπτωσιν καθ' ην υφίσταται θέμα συζητήσεως πλειόνων θητειών και η Επιτροπή Υπουργών εφαρμόζει την προηγουμένην παράγραφον, η κατανομή των θητειών ενεργείται δια κληρώσεως γενομένης υπό του Γεν. Γραμματέως του Συμβουλίου της Ευρώπης αμέσως μετά την εκλογήν.

Άρθρον 2

Εις το άρθρον 22 της Συμβάσεως αι παράγραφοι 3 και 4 καθίστανται αντιστοίχως παράγραφοι 5 και 6.

Άρθρον 3

Εις το άρθρον 40 της Συμβάσεως, αι δύο επόμεναι παράγραφοι τίθενται μετά την παράγραφον 2:

(3) Προς εξασφάλισιν κατά το μέτρον του δυνατού της ανανεώσεως του ενός τρίτου του Δικαστηρίου εκάστην τριετίαν, η Συμβουλευτική Συνέλευσις δύναται, πριν προβή εις πάσαν προγενεστέραν εκλογήν, να αποφασίση ότι μία ή πλείονες θητεΐαι των μελών προς εκλογήν δύναται να είναι διαρκείας άλλης ή αυτής των 9 ετών, χωρίς εν τούτοις να δύναται να υπερβαίνει τα 12 έτη ή να είναι μικρότερα των 6 ετών.

(4) Εις περίπτωσιν καθ' ην υφίσταται θέμα συζητήσεως πλειόνων θητειών και η Συμβουλευτική Συνέλευσις εφαρμόζει την προηγουμένην παράγραφον, η κατανομή των εντολών ενεργείται δια κληρώσεως γενομένης υπό του Γεν. Γραμματέως του Συμβουλίου της Ευρώπης αμέσως μετά την εκλογήν του.

Άρθρον 4

Εις το άρθρον 40 της Συμβάσεως, αι παράγραφοι 3 και 4 καθίστανται αντιστοίχως παράγραφοι 5 και 6.

Άρθρον 5

1. Το παρόν πρωτόκολλον είναι ανοικτόν προς υπογραφήν υπό των μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης άπανα έχουν υπογράψει την Σύμβασιν και δύνανται να καταστούν μέλη δια:

(α) υπογραφής άνευ επιφύλαξεως επικυρώσεως ή αποδοχής.

(β) υπογραφής υπό την επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής ακολουθούμενης της επικυρώσεως ή αποδοχής.

Τα όργανα επικυρώσεως ή αποδοχής θα κατατίθενται εις τον Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το παρόν πρωτόκολλον θέλει ισχύσει αφ' ης στιγμής άπαντα τα συμβαλλόμενα μέλη της Συμβάσεως καταστούν μέλη του πρωτοκόλλου συμφώνως προς τας διατάξεις της παραγράφου 1ης του άρθρου τούτου.

Ο Γενικός Γραμματεύς του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιή εις τα μέλη του Συμβουλίου:

(α) Πάσαν υπογραφήν άνευ επιφύλαξεως επικυρώσεως ή αποδοχής.

(β) Πάσαν υπογραφήν υπό την επιφύλαξιν επικυρώσεως ή αποδοχής.

(γ) Την κατάθεσιν παντός οργάνου επικυρώσεως ή αποδοχής.

(δ) Την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου, συμφώνως προς την παράγραφον 2 του άρθρου τούτου.

Εις πίστωσιν των ανωτέρω οι κάτωθι υπογεγραμμένοι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπέγραψαν το πρωτόκολλον τούτο.

Εγένετο εν Στρασβούργου την 20ην Ιανουαρίου 1966 εις την γαλλικήν και αγγλικήν, αμφοτέρων των κειμένων όντων εξ ίσου αυθεντικών, εις εν μόνον αντίτυπον κατατιθέμενον εις τα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματεύς θέλει αποστείλει κεκυρωμένον αντίγραφον εις έκαστον των υπογραψάντων κρατών.

Άρθρον Δεύτερον

Η ισχύς των κυρουμένων Πρωτοκόλλων άρχεται από της 28ης Νοεμβρίου 1974.

Εν Αθήναις τη 7η Δεκεμβρίου 1974

ΕΚΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ
Περί κατάργησης της ποινής του θανάτου
(Κυρώθηκε με το ν. 2610/1998 - ΦΕΚ 110/Α').

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής "η Σύμβαση"),

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ υπόψη ότι οι εξελίξεις που μεσολάβησαν σε πολλά Κράτη - μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης εκφράζουν μία γενική τάση υπέρ της κατάργησης της θανατικής ποινής,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Η ποινή του θανάτου καταργείται. Κανείς δεν μπορεί να καταδικασθεί σε τέτοια ποινή, ούτε να εκτελεσθεί.

Άρθρο 2

Ένα Κράτος μπορεί να προβλέψει στη νομοθεσία του την ποινή του θανάτου για πράξεις που διαπράττονται σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου. Η ποινή αυτή δεν θα επιβάλλεται παρά μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει η νομοθεσία και σύμφωνα με τις διατάξεις της. Το Κράτος αυτό θα γνωστοποιεί στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας του.

Άρθρο 3

Καμία παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, με βάση το άρθρο 15 της Σύμβασης, δεν είναι επιτρεπτή.

Άρθρο 4

Καμία επιφύλαξη στις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, με βάση το άρθρο 64 της Σύμβασης, δεν είναι αποδεκτή.

Άρθρο 5

Κάθε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο υπογραφής ή κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να καθορίσει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία θα εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο.

Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε στη συνέχεια, με δήλωση που θα απευθύνει στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που θα καθορίζεται στη δήλωση. Στο έδαφος αυτό, το Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί για οποιοδήποτε έδαφος που καθορίζεται στη δήλωση αυτή με ανακοίνωση προς το Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία παραλαβής της ανακοίνωσης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 6

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1-5 αυτού του Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα στη Σύμβαση και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται, σε σχέση με το Πρωτόκολλο, όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Άρθρο 7

Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Ένα Κράτος - μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, να αποδεχθεί ή να εγκρίνει αυτό το Πρωτόκολλο χωρίς να έχει επικυρώσει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, τη Σύμβαση. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 8

Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία πέντε Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα έχουν δηλώσει ότι συναινούν να δεσμευθούν από το Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7.

Για κάθε Κράτος-μέλος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη συγκατάθεση του, το Πρωτόκολλο θα ισχύσει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατάθεσης των εγγράφων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 9

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί στα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου:

- α) κάθε υπογραφή,
- β) την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,

γ) κάθε ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 8.

δ) κάθε άλλη πράξη, κοινοποίηση ή ανακοίνωση που έχει σχέση με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι παρακάτω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτούς, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις 28 Απριλίου 1983, στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ σε ένα μόνο αντίτυπο, που θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΕΒΔΟΜΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

No bis in idem σε διάφορα κράτη, ισότητα συζύγων

(Κυρώθηκε με το ν. 1705/1987 (ΦΕΚ 89/Α'). Κατά το άρθρο πρώτο του ν. 1705/1987 η κύρωση γίνεται με την επιφύλαξη ότι η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Πρωτοκόλλου δε θίγει τη διάταξη του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας)

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν αυτό το Πρωτόκολλο,

Έχοντας αποφασίσει να λάβουν νέα μέτρα για να διασφαλίσουν τη συλλογική ενδυνάμωση ορισμένων δικαιωμάτων και ελευθεριών μέσω της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (η οποία για τους σκοπούς του παρόντος πρωτοκόλλου αναφέρεται ως "η Σύμβαση"), συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1

1. Αλλοδαπός που έχει νόμιμα τη διαμονή του στην επικράτεια ενός Κράτους δεν απελαύνεται, παρά μόνο μετά από απόφαση που έχει ληφθεί σύμφωνα με τον νόμο· στον ανωτέρω δίδεται η δυνατότητα:

α) να προτείνει επιχειρήματα κατά της απέλασης του,

β) να τύχει η υπόθεση του επανεξέτασης και

γ) να εκπροσωπείται για τους σκοπούς αυτούς ενώπιον της αρμόδιας αρχής ή ενώπιον ενός ή περισσοτέρων προσώπων που ορίζονται απ' αυτή την αρχή.

2. Αλλοδαπός μπορεί να απελαθεί και πριν από την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην παραγρ. 1α, β και γ αυτού του άρθρου, όταν αυτή η απέλαση είναι αναγκαία για το συμφέρον της δημόσιας τάξης ή επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας.

Άρθρον 2

Κάθε πρόσωπο που καταδικάσθηκε για αξιόποινη πράξη από δικαστήριο, έχει το δικαίωμα της επανεξέτασης από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχος ή της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος και οι λόγοι για τους οποίους μπορεί αυτό να ασκηθεί, διέπονται από το νόμο.

Από αυτό το δικαίωμα μπορούν να γίνουν εξαιρέσεις στην περίπτωση αξιοποιίνων πράξεων μικρής σημασίας, όπως ορίζονται στο νόμο, ή στις περιπτώσεις που ο καταδικασθείς κρίθηκε σε πρώτο βαθμό από το ανώτερο δικαστήριο, ή καταδικάσθηκε μετά από άσκηση ενδίκου μέσου εναντίον της απαλλαγής του.

Άρθρον 3

Όταν ένα πρόσωπο καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση για αξιόποινη πράξη και η καταδίκη αυτή ακυρωθεί ή όταν στο πρόσωπο αυτό απονεμηθεί χάρη με βάση ένα νέο ή μεταγενέστερο της απόφασης γεγονός που αποδεικνύει άμεσα ότι υπήρχε δικαστική πλάνη, τότε το πρόσωπο που υποβλήθηκε σε ποινή, η οποία ήταν αποτέλεσμα αυτής της καταδίκης, θα αποζημιώνεται σύμφωνα με το νόμο ή την πρακτική που ακολουθείται στο Κράτος, για το οποίο πρόκειται, εκτός εάν αποδειχθεί ότι η μη έγκαιρη αποκάλυψη του άγνωστου γεγονότος οφείλεται ολικά ή μερικά σ' αυτό το πρόσωπο.

Άρθρον 4

1. Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά τα δικαστήρια του ίδιου Κράτους, για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση, σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εμποδίζουν την επανάληψη της διαδικασίας, σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους για το οποίο πρόκειται, εάν υπάρχουν αποδείξεις νέων ή μεταγενέστερων της απόφασης γεγονότων, ή υπήρξε θεμελιώδες σφάλμα της προηγούμενης διαδικασίας, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της υπόθεσης.

Καμιά απόκλιση από αυτό το άρθρο δεν επιτρέπεται με βάση το άρθρο 15 της Σύμβασης.

Άρθρον 5

Οι σύζυγοι είναι ίσοι στα δικαιώματα και τις ευθύνες που απορρέουν από το ιδιωτικό δίκαιο στις μεταξύ τους σχέσεις και στις σχέσεις τους με τα τέκνα τους, ως προς τον γάμο, κατά τη διάρκεια του και στην περίπτωση λύσης του. Αυτό το άρθρο δεν εμποδίζει τα Κράτη να πάρουν τα αναγκαία μέτρα που επιβάλλει το συμφέρον των τέκνων.

Άρθρον 6

1. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής ή της κατάθεσης του εγγράφου του επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να καθορίζει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο, και να δηλώσει το βαθμό μέχρι του οποίου αναλαμβάνει να εφαρμόζονται οι διατάξεις του Πρωτοκόλλου αυτού, σ' αυτό ή σ' εκείνα τα εδάφη.

2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε μεταγενέστερα, με μία δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που καθορίζεται στη δήλωση. Στα εδάφη αυτά το πρωτόκολλο θα αρχίσει

να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο μιας περιόδου δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί ή τροποποιηθεί σε ό,τι αφορά τα εδάφη που καθορίζονται στη δήλωση με γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση ή η τροποποίηση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο μιας περιόδου 2 μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Μία δήλωση που γίνεται σύμφωνα με αυτό το άρθρο θα θεωρείται ότι έγινε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 63 της Σύμβασης.

Το έδαφος κάθε Κράτους στο οποίο εφαρμόζεται αυτό το πρωτόκολλο μετά από την επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση του από το Κράτος αυτό, και κάθε έδαφος στο οποίο εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο μετά από τη δήλωση αυτού του Κράτους σύμφωνα με αυτό το άρθρο, μπορούν να θεωρούνται ως ξεχωριστά εδάφη για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 1 στο έδαφος ενός Κράτους.

Άρθρον 7

Τα συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1-6 αυτού του Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα της Σύμβασης και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Όμως, το δικαίωμα της ατομικής προσφυγής που αναγνωρίζεται με τη δήλωση του αρ. 25 της Σύμβασης, ή της αποδοχής της υποχρεωτικής δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου που γίνεται με τη δήλωση του άρθρου 46 της Σύμβασης, δε θα εφαρμόζονται σε ό,τι αφορά αυτό το Πρωτόκολλο παρά μόνον εάν το ενδιαφερόμενο Κράτος θα έχει δηλώσει ότι αναγνωρίζει το παραπάνω δικαίωμα ή αποδέχεται αυτή τη δικαιοδοσία για τα άρθρα 1 έως 5 του Πρωτοκόλλου.

Άρθρον 8

Αυτό το Πρωτόκολλο ανοίγεται για υπογραφή από τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Ένα Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει αυτό το Πρωτόκολλο χωρίς να έχει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, επικυρώσει τη Σύμβαση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρον 9

1. Αυτό το πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου δύο μηνών από την ημερομηνία που επτά Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα εκφράσουν τη βούλησή τους να δεσμευθούν μ' αυτό το Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8.

2. Για κάθε Κράτος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη βούλησή του να δεσμευθεί με το Πρωτόκολλο, αυτό θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρον 10

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης:

- α) κάθε υπογραφή,
- β) την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,
- γ) κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος αυτού του Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα άρθρα του 6 και 9,
- δ) κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή δήλωση που σχετίζεται μ' αυτό το Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των πιο πάνω, οι παραπάνω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις 22 Νοεμβρίου 1984, στα γαλλικά και αγγλικά, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο που θα κατατεθεί στο Αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΟΓΔΟΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

Τροποποιήσεις διατάξεων για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

**(Κυρώθηκε με το ν. 1841/1989 - ΦΕΚ 94/Α' . Άνευ αντικειμένου από
θέσεως σε ισχύ του 11ου Πρωτοκόλλου)**

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν αυτό το πρωτόκολλο της Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (ακολούθως αναφερόμενη "η Σύμβαση"), Θεωρώντας ότι είναι επιθυμητό να τροποποιήσουν ορισμένες διατάξεις της σύμβασης, με σκοπό να βελτιωθεί και ειδικότερα να επιταχυνθεί η διαδικασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Θεωρώντας ότι είναι επίσης σκόπιμο να τροποποιηθούν ορισμένες διατάξεις της Σύμβασης που αφορούν τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρον 1

Το κείμενο του άρθρου 20 της σύμβασης αποτελεί την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και συμπληρώνεται με τις επόμενες τέσσερις παραγράφους:
"2. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε Ολομέλεια. Μπορεί, πάντως, να συνιστά τμήματα, καθένα από τα οποία αποτελείται από επτά μέλη τουλάχιστον. Τα τμήματα μπορούν να εξετάζουν αιτήσεις που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 25 της παρούσας σύμβασης, οι οποίες μπορούν

να εξετασθούν βάσει της κειμένης νομολογίας ή που δεν δημιουργούν σοβαρά θέματα ερμηνείας ή εφαρμογής της σύμβασης. Μέσα στα πλαίσια αυτά και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 αυτού του άρθρου, τα τμήματα ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Επιτροπή από τη σύμβαση.

Το μέλος της Επιτροπής που έχει εκλεγεί με την ιδιότητα του εκπροσώπου ενός υψηλού συμβαλλόμενου μέρους, εναντίον του οποίου έχει κατατεθεί μία αίτηση, έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στο τμήμα που επιλαμβάνεται αυτής της αίτησης.

Η Επιτροπή μπορεί να συνιστά υποεπιτροπές, καθεμία από τις οποίες απαρτίζεται από τρία τουλάχιστον μέλη, με εξουσία, ασκούμενη ομοφώνως, να κηρύσσουν απαράδεκτη ή να διαγράφουν από τον κατάλογο των υποθέσεων μια αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 25, όταν αυτή η απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς περαιτέρω εξέταση.

Ένα τμήμα ή υποεπιτροπή μπορεί οποτεδήποτε να παραιτείται της δικαιοδοσίας της υπέρ της ολομέλειας της Επιτροπής, η οποία μπορεί επίσης να διατάσσει την παραπομπή σ' αυτήν κάθε αίτησης, η οποία έχει ανατεθεί σε ένα τμήμα ή υποεπιτροπή.

Μόνον η ολομέλεια της Επιτροπής μπορεί να ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α. την εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 24,
- β. την παραπομπή υπόθεσης στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 48α,
- γ. την κατάρτιση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, σύμφωνα με το άρθρο 36".

Άρθρον 2

Το άρθρο 21 της σύμβασης συμπληρώνεται με την ακόλουθη παράγραφο 3:

"3. Οι υποψήφιοι πρέπει να χαίρουν της υψηλότερας ηθικής εκτιμήσεως και να κατέχουν τα προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση υψηλών δικαστικών καθηκόντων ή να είναι αναγνωρισμένης αυθεντίας στο εθνικό ή διεθνές δίκαιο".

Άρθρον 3

Το άρθρον 23 της σύμβασης συμπληρώνεται με το ακόλουθο εδάφιο:

"Κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν μπορούν να κατέχουν θέσεις ασυμβίβαστες με τις απαιτήσεις της ανεξαρτησίας, αμεροληψίας και της ετοιμότητας που συνάδουν σ' αυτό το λειτούργημα".

Άρθρον 4

Το κείμενο του άρθρου 28 της σύμβασης, όπως τροποποιείται, αποτελεί την πρώτη παράγραφο αυτού του άρθρου και το κείμενο του άρθρου 30, όπως τροποποιείται, αποτελεί τη δεύτερη παράγραφο. Το νέο κείμενο του άρθρου 28 διατυπώνεται ως εξής:

"Άρθρον 28

1. Στην περίπτωση που η Επιτροπή αποδέχεται την αίτηση:

α. προβαίνει, με σκοπό την εξακρίβωση των γεγονότων, σε κατ' αντιμωλίαν εξέταση της αίτησης, μαζί με τους αντιπροσώπους των μερών και, αν είναι αναγκαίο, σε μια περαιτέρω έρευνα, για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της οποίας τα ενδιαφερόμενα κράτη θα παρέχουν κάθε αναγκαία διευκόλυνση, μετά από ανταλλαγή απόψεων με την Επιτροπή.

β. Συγχρόνως αυτή τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων μερών με σκοπό την επίτευξη ενός φιλικού διακανονισμού της υπόθεσης που βασίζεται στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως αυτά καθορίζονται σ' αυτή τη σύμβαση.

2. Εάν η Επιτροπή κατορθώσει να επιτύχει φιλικό διακανονισμό, συντάσσει έκθεση η οποία διαβιβάζεται στα ενδιαφερόμενα κράτη, στην Επιτροπή Υπουργών και στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης για δημοσίευση. Αυτή η έκθεση περιορίζεται σε μια σύντομη περιγραφή των γεγονότων και της λύσης που επιτεύχθηκε".

Άρθρον 5

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 29 της σύμβασης η λέξη "ομοφώνως" αντικαθίσταται με τις λέξεις "με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών της".

Άρθρον 6

Η ακόλουθη διάταξη προστίθεται στη σύμβαση:

"Άρθρον 30

1. Η Επιτροπή, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, μπορεί ν' αποφασίζει να διαγράψει μια αίτηση από τους καταλόγους της, όταν οι συνθήκες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι:

α. ο αιτών δεν σκοπεύει να εμμείνει στην αίτηση του, ή

β. η υπόθεση έχει επιλυθεί, ή

γ. για οποιονδήποτε άλλο λόγο, του οποίου την ύπαρξη διαπιστώνει η Επιτροπή, δεν δικαιολογείται πλέον να συνεχιστεί η εξέταση της αίτησης. Πάντως, η Επιτροπή συνεχίζει την εξέταση μιας αίτησης, εάν αυτό απαιτεί ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως αυτά καθορίζονται σ' αυτή τη σύμβαση.

2. Αν η Επιτροπή αποφασίσει να διαγράψει μια αίτηση από τους καταλόγους της μετά την αποδοχή της από αυτή, συντάσσει έκθεση που περιέχει περιγραφή των γεγονότων και την απόφαση διαγραφής με την

αιτιολογία της. Η έκθεση διαβιβάζεται στα μέρη καθώς και στην Επιτροπή Υπουργών για να λάβουν γνώση. Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύσει την έκθεση.

3. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την επανεγγραφή μιας αίτησης στον κατάλογο των υποθέσεων εάν θεωρεί ότι οι συνθήκες δικαιολογούν αυτή την απόφαση".

Άρθρον 7

Η παράγραφος 1 του άρθρου 31 της σύμβασης διατυπώνεται ως εξής :

"1. Αν η εξέταση μιας αίτησης δεν έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τα άρθρα 28 (παράγραφος 2), 29 ή 30, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση στην οποία διαπιστώνει τα γεγονότα και διατυπώνει τη γνώμη της ως προς το αν τα διαπιστωθέντα γεγονότα αποκαλύπτουν μια παραβίαση από το ενδιαφερόμενο κράτος των υποχρεώσεων του σύμφωνα με τη σύμβαση. Στην έκθεση μπορούν να διατυπώνονται οι προσωπικές απόψεις των μελών της Επιτροπής ως προς αυτό το σημείο ".

Άρθρον 8

Το άρθρο 34 της σύμβασης διατυπώνεται ως εξής: "Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 20 (παράγραφος 3) και 29, οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και ψηφίζουν".

Άρθρον 9

Το άρθρο 40 της σύμβασης συμπληρώνεται με την ακόλουθη παράγραφο 7:

"7. Τα μέλη του Δικαστηρίου μετέχουν του Δικαστηρίου υπό την ατομική τους ιδιότητα. Καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους δεν μπορούν να

κατέχουν θέσεις ασυμβίβαστες με τις απαιτήσεις της ανεξαρτησίας, της αμεροληψίας και της ετοιμότητας που συνάδουν σ' αυτό το λειτούργημα".

Άρθρον 10

Το άρθρο 41 της σύμβασης διατυπώνεται ως εξής:

"Το Δικαστήριο εκλέγει τον Πρόεδρο του και έναν ή δύο αντιπροέδρους για μια περίοδο τριών ετών. Αυτοί μπορούν να επανεκλεγούν".

Άρθρον 11

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 43 της σύμβασης η λέξη "επτά" αντικαθίσταται με τη λέξη "εννέα".

Άρθρον 12

1. Αυτό το πρωτόκολλο ανοίγεται για υπογραφή από τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη σύμβαση, τα οποία μπορούν να εκφράσουν τη συναίνεση τους να δεσμεύονται από:

- α. υπογραφή χωρίς επιφύλαξη επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ή
- β. υπογραφή υπό την επιφύλαξη επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης που θα ακολουθείται από επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση.

2. Τα όργανα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρον 13

Αυτό το πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο προθεσμίας τριών μηνών μετά την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα συμβαλλόμενα στη σύμβαση μέρη θα έχουν

εκφράσει την συναίνεση τους να δεσμεύονται από το πρωτόκολλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12.

Άρθρον 14

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί στα κράτη-μέλη του Συμβουλίου:

- α. κάθε υπογραφή,
- β. την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,
- γ. την ημερομηνία έναρξης ισχύος αυτού του πρωτοκόλλου σύμφωνα με το άρθρο 13,
- δ. κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή ανακοίνωση σχετική με αυτό το πρωτόκολλο. Για να πιστοποιηθούν τα ανωτέρω, αυτοί που είναι εξουσιοδοτημένοι ειδικά υπογράφουν αυτό το πρωτόκολλο.

Έγινε στη Βιέννη, στις 19 Μαρτίου 1985, στην αγγλική και γαλλική γλώσσα, κείμενα τα οποία είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα μόνο αντίτυπο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρον δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του πρωτοκόλλου που κυρώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΕΝΑΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

(Υπογράφηκε, αλλά δεν κυρώθηκε ακόμη από την Ελλάδα –
Καταργήθηκε με το άρθρο 2 παρ.9 του 11^{ου} πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ)

ΔΕΚΑΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

(Υπογράφηκε το 1992, αλλά δεν κυρώθηκε ακόμη από την Ελλάδα)

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ
Αναμόρφωση του μηχανισμού ελέγχου ΕΣΔΑ
(Κυρώθηκε με τον Ν.2400/1996 – ΦΕΚ Α'96/1996)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο υπ' αριθμ. 11 στη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του μηχανισμού ελέγχου που θεσπίστηκε από τη Σύμβαση, το οποίο υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 11 Μαΐου 1994 και του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 11

ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων

του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (εφ' εξής αποκαλούμενη "η Σύμβαση"),

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι είναι αναγκαία και ότι επείγει η αναμόρφωση του μηχανισμού ελέγχου που θεσπίστηκε από τη Σύμβαση, για το σκοπό της διατήρησης και της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που προβλέπεται από τη Σύμβαση, λόγω κυρίως της αύξησης των προσφυγών και του αυξανόμενου αριθμού των μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης,

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι αρμόζει, κατά συνέπεια, να τροποποιηθούν ορισμένες διατάξεις της εν λόγω Σύμβασης και συγκεκριμένα να αντικατασταθεί η υπάρχουσα Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το υπάρχον Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου από ένα νέο μόνιμο Δικαστήριο,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την υπ' αριθ. 1 Απόφαση που υιοθετήθηκε κατά την Ευρωπαϊκή Υπουργική Διάσκεψη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που έλαβε χώρα στη Βιέννη στις 19 και 20 Μαρτίου 1985,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη Σύσταση 1194 (1992), που υιοθετήθηκε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 6 Οκτωβρίου 1992,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την απόφαση που ελήφθη σχετικά με την αναθεώρηση του μηχανισμού ελέγχου της Σύμβασης από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Διακήρυξη της Βιέννης της 9ης Οκτωβρίου 1993,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΑΡΘΡΟ 1

Το κείμενο των τίτλων II-IV της Σύμβασης (άρθρα 1956) και το Πρωτόκολλο υπ' αριθμ. 2, με το οποίο το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καθίσταται αρμόδιο να παρέχει συμβουλευτικού χαρακτήρα γνωμοδοτήσεις, αντικαθίσταται από τον ακόλουθο τίτλο II της Σύμβασης (άρθρα 19-51):

"Τίτλος II - Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Άρθρο 19 - Σύσταση του Δικαστηρίου

Προκειμένου να διασφαλισθεί ο σεβασμός των υποχρεώσεων που απορρέουν για τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη από την παρούσα Σύμβαση και τα Πρωτόκολλα αυτής, συστήνεται Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εφεξής αποκαλούμενο "το Δικαστήριο". Το Δικαστήριο λειτουργεί σε μόνιμη βάση.

Άρθρο 20 - Αριθμός δικαστών

Το Δικαστήριο απαρτίζεται από αριθμό δικαστών ίσο προς εκείνο των Υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών.

Άρθρο 21 - Όροι άσκησης των καθηκόντων

1. Οι δικαστές πρέπει να χαίρουν της υψηλότερης ηθικής εκτίμησης και να συγκεντρώνουν τα απαιτούμενα προσόντα για την άσκηση υψηλών δικαστικών καθηκόντων ή να είναι αναγνωρισμένης αυθεντίας νομομαθείς.

2. Οι δικαστές μετέχουν της συνθέσεως του Δικαστηρίου υπό την ατομική τους ιδιότητα.

3. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους οι δικαστές δεν μπορούν να ασκούν καμία δραστηριότητα ασυμβίβαστη με τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας, αμεροληψίας ή της υποχρέωσης να τελούν υπό τη διάθεση του Δικαστηρίου όπως αρμόζει σε δραστηριότητα πλήρους απασχόλησης. Ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της παραγράφου αυτής διευθετούνται από το Δικαστήριο.

Άρθρο 22 - Εκλογή δικαστών

1. Οι δικαστές εκλέγονται από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση για κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος, με πλειοψηφία των ψηφίζοντων, επί τη βάση καταλόγου τριών υποψηφίων που υποβάλλονται από το Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος.

2. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται για τη συμπλήρωση της συνθέσεως του Δικαστηρίου σε περίπτωση προσχώρησης νέων υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών και για την πλήρωση των κενών θέσεων.

Άρθρο 23 - Διάρκεια θητείας

1. Οι δικαστές εκλέγονται για περίοδο έξι (6) ετών. Είναι επανεκλέξιμοι. Πάντως, η θητεία του ημίσεος των δικαστών που διορίζονται κατά την πρώτη εκλογή λήγει με τη συμπλήρωση τριετίας.

2. Οι δικαστές των οποίων η θητεία λήγει στο τέλος της αρχικής περιόδου των τριών (3) ετών ορίζονται με κλήρωση, που πραγματοποιείται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης αμέσως μετά από την εκλογή τους.

3. Για το σκοπό διασφάλισης, στο μέτρο του δυνατού, της ανανέωσης της θητείας του ημίσεος των δικαστών ανά τριετία, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση μπορεί, προτού προβεί σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη εκλογή, να αποφασίσει ότι μία ή περισσότερες θητείες των προς εκλογή

δικαστών θα έχουν διάρκεια άλλη από εκείνη των έξι (6) ετών, χωρίς να μπορεί ωστόσο αυτή να υπερβαίνει τα εννέα (9) έτη ή να είναι μικρότερη από τρία (3) έτη.

4. Στην περίπτωση που υπάρχει ανάγκη καθορισμού περισσότερων θητειών και όπου η Κοινοβουλευτική Συνέλευση εφαρμόζει την προηγούμενη παράγραφο, η κατανομή των θητειών γίνεται σύμφωνα με κλήρωση που πραγματοποιεί ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης αμέσως μετά την εκλογή.

5. Ο δικαστής που εκλέγεται σε αντικατάσταση δικαστή του οποίου η θητεία δεν έχει λήξει συμπληρώνει το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του.

6. Η θητεία των δικαστών λήγει μόλις συμπληρώσουν το 70ό έτος.

7. Οι δικαστές παραμένουν εν ενεργεία μέχρι να αντικατασταθούν. Συνεχίζουν πάντως να χειρίζονται τις υποθέσεις που έχουν ήδη αναλάβει.

Άρθρο 24 - Ανάκληση

Ένας δικαστής δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του παρά μόνον εάν οι λοιποί δικαστές αποφασίσουν, με πλειοψηφία των δύο τρίτων, ότι έπαυσε να πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Άρθρο 25 - Γραμματεία και ελεγκτές λογαριασμών

Το Δικαστήριο διαθέτει μία Γραμματεία, της οποίας τα καθήκοντα και η οργάνωση ορίζονται από τον κανονισμό του Δικαστηρίου. Επικουρείται από τους ελεγκτές λογαριασμών.

Άρθρο 26 - Ολομέλεια του Δικαστηρίου

Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου:

α. εκλέγει, για διάρκεια τριών (3) ετών, τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου και έναν ή δύο Αντιπροέδρους. Είναι επανεκλέξιμοι,

β. συστήνει Τμήματα για ορισμένο χρονικό διάστημα,

γ. εκλέγει τους Προέδρους των Τμημάτων του Δικαστηρίου, που είναι επανεκλέξιμοι,

δ. υιοθετεί τον κανονισμό του Δικαστηρίου και

ε. εκλέγει το Γραμματέα και έναν ή περισσότερους βοηθούς γραμματείς.

Άρθρο 27 - Επιτροπές, Τμήματα και Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως

1. Για την εξέταση των υποθέσεων που παραπέμπονται ενώπιόν του, το Δικαστήριο συνεδριάζει σε Επιτροπές από τρεις δικαστές, σε Τμήματα από επτά δικαστές και σε ένα Τμήμα Ευρείας Σύθεσης από δεκαεπτά δικαστές. Τα Τμήματα του Δικαστηρίου συγκροτούν τις Επιτροπές για ορισμένο χρονικό διάστημα.

2. Ο δικαστής που εκλέγεται για ένα διάδικο κράτος είναι αυτοδίκαια μέλος του Τμήματος και του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως, σε περίπτωση απουσίας του δικαστή αυτού ή οσάκις δεν είναι σε θέση να μετάσχει της συνθέσεως το εν λόγω διάδικο κράτος ορίζει πρόσωπο που παρίσταται ως δικαστής.

3. Συμμετέχουν επίσης στο Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, οι Αντιπρόεδροι, οι Πρόεδροι των Τμημάτων και άλλοι δικαστές που ορίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό του Δικαστηρίου. Όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως, δυνάμει του άρθρου 43, κανένας δικαστής του Τμήματος που εξέδωσε την απόφαση δεν μπορεί να συμμετέχει, πλην του Προέδρου του Τμήματος και του δικαστή που συμμετείχε για το διάδικο κράτος.

Άρθρο 28 - Δηλώσεις περί του απαραδέκτου από τις Επιτροπές

Μία Επιτροπή μπορεί, ομόφωνα, να κηρύξει ως απαράδεκτη ή να διαγράψει από το πινάκιο μία ατομική προσφυγή. που υποβάλλεται

δυνάμει του άρθρου 34, οσάκις μία τέτοια απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς συμπληρωματική εξέταση. Η απόφαση είναι οριστική.

Άρθρο 29 - Αποφάσεις των Τμημάτων περί του παραδεκτού και της ουσίας

1. Εάν καμία απόφαση δεν ελήφθη δυνάμει του άρθρου 28, το Τμήμα αποφαινεται επί του παραδεκτού και της ουσίας των ατομικών προσφυγών που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 34.
2. Το Τμήμα κρίνει επί του παραδεκτού και της ουσίας των προσφυγών κρατών που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 33.
3. Η απόφαση περί του παραδεκτού λαμβάνεται ξεχωριστά, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Άρθρο 30 - Παραίτηση υπέρ του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως

Εάν η υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον ενός Τμήματος εγείρει σοβαρό ζήτημα ως προς την ερμηνεία της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της ή εάν η επίλυση ενός ζητήματος μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου, το Τμήμα μπορεί, εφόσον δεν έχει ακόμα εκδώσει απόφαση να παραιτηθεί υπέρ του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως, εφόσον δεν αντιτίθεται ένας από τους διαδίκους

Άρθρο 31 - Αρμοδιότητες του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως

Το Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως: α) αποφαινεται επί των προσφυγών που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 33 ή του άρθρου 34, οσάκις η υπόθεση παρεπέμφθη σε αυτό από το Τμήμα δυνάμει του άρθρου 30 ή οσάκις η υπόθεση παρεπέμφθη σε αυτό δυνάμει του άρθρου 43 και β) εξετάζει αιτήσεις για γνωμοδοτήσεις που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 47.

Άρθρο 32 - Δικαιοδοσία του Δικαστηρίου

1. Η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου επεκτείνεται εφ' όλων των θεμάτων που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων της, που του υποβάλλονται υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 33, 34 και 47.

2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης όσον αφορά τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, αποφασίζει το Δικαστήριο.

Άρθρο 33 - Διακρατικές υποθέσεις

Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να προσφεύγει στο Δικαστήριο για κάθε παραβίαση των διατάξεων της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων της, που θεωρεί ότι μπορεί να καταλογισθεί σε ένα άλλο Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος.

Άρθρο 34 - Ατομικές προσφυγές

Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί της εξέτασης προσφυγής που υποβάλλεται από κάθε φυσικό πρόσωπο, μη κυβερνητικό οργανισμό ή ομάδα ατόμων, που ισχυρίζεται ότι είναι θύμα παραβίασης, από ένα από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στη Σύμβαση ή στα Πρωτόκολλά της.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην παρεμποδίζουν με κανένα μέτρο την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Άρθρο 35 - Προϋποθέσεις παραδεκτού

1. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να επιληφθεί προσφυγής παρά μόνο αφού εξαντληθούν τα εσωτερικά ένδικα μέσα, όπως αυτά νοούνται σύμφωνα με τις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές του δικαίου και εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από της ημερομηνίας της τελεσιδικίας της εσωτερικής απόφασης.
2. Το Δικαστήριο δεν θα επιληφθεί καμίας ατομικής προσφυγής που υποβάλλεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 34, εφόσον αυτή:
 - α. είναι ανώνυμη ή
 - β. είναι ουσιαστικά όμοια με προσφυγή που έχει προηγουμένως εξετασθεί από το Δικαστήριο ή έχει ήδη υποβληθεί σε άλλη διεθνή διαδικασία που διερευνά ή επιλύει διαφορές και εφόσον δεν περιέχει νέα στοιχεία.
3. Το Δικαστήριο κηρύπτει απαράδεκτη κάθε ατομική προσφυγή που υποβάλλεται κατ. εφαρμογή του άρθρου 34, οσάκις εκτιμά ότι η προσφυγή είναι ασυμβίβαστη προς τις διατάξεις της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, εκδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική.
4. Το Δικαστήριο απορρίπτει κάθε προσφυγή που θεωρεί απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Μπορεί να πράξει καθ' όμοιο τρόπο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

Άρθρο 36 - Παρέμβαση τρίτου

1. Σε κάθε υπόθεση ενώπιον Τμήματος ή του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως, το Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος του οποίου υπήκοος είναι ο αιτών, έχει το δικαίωμα να υποβάλλει παρατηρήσεις και να λάβει μέρος στις ακροαματικές διαδικασίες.
2. Στα πλαίσια της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να καλέσει κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος που δεν είναι διάδικο ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο πλην του αιτούντος, να

υποβάλουν εγγράφως παρατηρήσεις ή να λάβουν μέρος στις ακροαματικές διαδικασίες.

Άρθρο 37 - Διαγραφή

1. Ανά πάσα στιγμή της διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή της προσφυγής από το πινάκιο, οσάκις οι περιστάσεις του επιτρέπουν να συμπεράνει: α) ότι ο αιτών δεν επιθυμεί πλέον την εκδίκασή της, β) ή ότι η διαφορά διευθετήθηκε, ή γ) ότι για οποιονδήποτε άλλο λόγο του οποίου την ύπαρξη διαπιστώνει το Δικαστήριο, δεν αιτιολογείται πλέον η περαιτέρω εξέταση της προσφυγής. Πάντως, το Δικαστήριο προβαίνει στην εξέταση της προσφυγής εάν τούτο απαιτείται από το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου που εγγυάται η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της.

2. Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την επανεγγραφή μιας προσφυγής στο πινάκιο, εφόσον εκτιμά ότι τούτα αιτιολογείται από τις περιστάσεις.

Άρθρο 36 - Κατ' αντιμωλία εξέταση της υπόθεσης και διαδικασία φιλικού διακανονισμού

1. Εάν το Δικαστήριο κηρύξει μία προσφυγή παραδεκτή, τούτο.

α. προβαίνει στην κατ' αντιμωλία εξέταση της υπόθεσης με τους εκπροσώπους των διαδίκων και εάν χρειάζεται διενεργεί έρευνα, για την αποτελεσματική διεξαγωγή της οποίας τα ενδιαφερόμενα κράτη παρέχουν όλες τις αναγκαίες διευκολύνσεις,

β. τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων προκειμένου να επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός της υπόθεσης βάσει του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτό αναγνωρίζονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της.

2. Η διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 1.β είναι απόρρητη.

Άρθρο 39 - Επίτευξη φιλικού διακανονισμού

Σε περίπτωση φιλικού διακανονισμού, το Δικαστήριο διαγράφει την υπόθεση από το πινάκιο με απόφαση που περιορίζεται σε μία σύντομη έκθεση των γεγονότων και της λύσης που υιοθετήθηκε.

Άρθρο 40 - Δημόσια συνεδρίαση και πρόσβαση στα έγγραφα

1. Η συνεδρίαση είναι δημόσια, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω εξαιρετικών συνθηκών.
2. Το κοινό έχει πρόσβαση στα έγγραφα που κατατίθενται στη Γραμματεία, εκτός αν ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφασίσει διαφορετικά.

Άρθρο 41 - Δίκαιη ικανοποίηση

Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.

Άρθρο 42 - Αποφάσεις των Τμημάτων

Οι αποφάσεις των Τμημάτων καθίστανται οριστικές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 παράγραφος 2.

Άρθρο 43 - Παραπομπή ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης

1. Εντός τρίμηνης προθεσμίας από της εκδόσεως αποφάσεως του Τμήματος, κάθε διάδικος μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να ζητήσει την παραπομπή της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης.
2. Συμβούλιο των πέντε δικαστών του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης δέχεται την αίτηση, εάν η υπόθεση θέτει σοβαρό ζήτημα όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της ή ακόμα ένα σοβαρό ζήτημα γενικής φύσης.
3. Εάν τα Συμβούλιο δεχθεί την αίτηση, το Τμήμα Ευρείας Σύθεσης εκδίδει απόφαση επί της υποθέσεως.

Άρθρο 44 - Οριστικές αποφάσεις

1. Η απόφαση του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης είναι οριστική.
2. Η απόφαση του Τμήματος καθίσταται οριστική:
 - α. οσάκις οι διάδικοι δηλώνουν ότι δεν θα ζητήσουν την παραπομπή της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως ή
 - β. τρεις (3) μήνες μετά την ημερομηνία της απόφασης εάν δεν ζητήθηκε η παραπομπή της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως ή
 - γ. οσάκις το Συμβούλιο του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως απορρίπτει τη σχετική με την παραπομπή αίτηση που συντάσσεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 43.

Άρθρο 45 - Αιτιολογία αποφάσεων

1. Οι δικαστικές αποφάσεις, καθώς επίσης και οι αποφάσεις που κηρύσσουν τις αιτήσεις παραδεκτές ή απαράδεκτες, είναι αιτιολογημένες.

2. Εάν η δικαστική απόφαση δεν εκφράζει εν όλω ή εν μέρει την ομόφωνη γνώμη των δικαστών, κάθε δικαστής έχει δικαίωμα να επισυνάψει έκθεση της προσωπικής του γνώμης.

Άρθρο 46 - Υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων

1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται προς τις οριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου επί των διαφορών στις οποίες είναι διάδικοι.

2. Η οριστική απόφαση του Δικαστηρίου διαβιβάζεται στην Επιτροπή των Υπουργών που εποπτεύει την εκτέλεση της εν λόγω απόφασης.

Άρθρο 47 - Γνωμοδοτήσεις

1. Το Δικαστήριο μπορεί, μετά από αίτηση της Επιτροπής των Υπουργών, να εκδίδει γνωμοδοτήσεις για νομικά θέματα που αφορούν στην ερμηνεία της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων της.

2. Οι γνωμοδοτήσεις αυτές δεν μπορούν να αναφέρονται ούτε σε θέματα σχετικά με το περιεχόμενο ή την έκταση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στον τίτλο Ι της Σύμβασης και στα Πρωτόκολλα, ούτε στα λοιπά θέματα τα οποία το Δικαστήριο ή η Επιτροπή των Υπουργών πρέπει ενδεχομένως να εξετάσουν λόγω υποβολής προσφυγής κατά τη Σύμβαση.

3. Η απόφαση της Επιτροπής των Υπουργών να ζητήσει από το Δικαστήριο γνωμοδότηση λαμβάνεται με πλειοψηφία των εκπροσώπων που έχουν το δικαίωμα να μετέχουν στην Επιτροπή.

Άρθρο 48 - Αρμοδιότητα για έκδοση γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο κρίνει κατά πόσον η αίτηση για παροχή γνωμοδότησης, η οποία υποβάλλεται από την Επιτροπή των Υπουργών, υπάγεται στην αρμοδιότητά του σύμφωνα με τα άρθρο 47.

Άρθρο 49 - Αιτιολογία των γνωμοδοτήσεων

1. Η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου είναι αιτιολογημένη.
2. Εάν η γνωμοδότηση δεν εκφράζει εν όλω ή εν μέρει την ομόφωνη γνώμη των δικαστών, κάθε δικαστής έχει δικαίωμα να επισυνάψει έκθεση με την προσωπική του γνώμη.
3. Η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου διαβιβάζεται στην Επιτροπή των Υπουργών.

Άρθρο 50 - Έξοδα λειτουργίας του Δικαστηρίου

Τα έξοδα λειτουργίας του Δικαστηρίου βαρύνουν το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Άρθρο 51 - Προνόμια και ασυλίες των δικαστών

Οι δικαστές απολαμβάνουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, των προνομίων και ασυλιών που προβλέπονται στο άρθρο 40 του καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και στις συμφωνίες που έχουν συναφθεί δυνάμει του άρθρου αυτού. "

ΑΡΘΡΟ 2

1. Ο τίτλος V της Σύμβασης γίνεται τίτλος III της Σύμβασης το άρθρο 57 της Σύμβασης γίνεται άρθρο 52 της Σύμβασης τα άρθρα 58 και 59 της Σύμβασης καταργούνται και τα άρθρα 60 έως 66 της Σύμβασης γίνονται άρθρα 53 έως 59 αντίστοιχα της Σύμβασης.

2. Ο τίτλος I της Σύμβασης φέρει τον τίτλο "Δικαιώματα και Ελευθερίες" και ο νέος τίτλος III "Διάφορες Διατάξεις". Οι τίτλοι που αναγράφονται στο παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου απονέμονται στα άρθρα 1 έως 18 και στα νέα άρθρα 52 έως 59 της Σύμβασης.

3. Στο νέο άρθρο 56 στην παράγραφο 1, να προστεθούν οι λέξεις "με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου," μετά τη λέξη "θα εφαρμόζεται". Στην παράγραφο 4, οι λέξεις "Επιτροπή" και "σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης" αντικαθίστανται αντίστοιχα από τις λέξεις "Δικαστήριο" και "όπως προβλέπεται από το άρθρα 34 της Σύμβασης". Στο νέο άρθρο 58 παράγραφος 4, οι λέξεις "το άρθρο 63" αντικαθίστανται από τις λέξεις "το άρθρο 56".

4. Το πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση τροποποιείται ως εξής:

α. τα άρθρα με τους τίτλους που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου, και

β. στο άρθρο 4, στην τελευταία φράση, οι λέξεις "του άρθρου 63" αντικαθίστανται από τις λέξεις "του άρθρου 56".

5. Το υπ' αριθ. 4 Πρωτόκολλο τροποποιείται ως εξής:

α. τα άρθρα αναγράφονται με τους τίτλους που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου,

β. στο άρθρο 5 παράγραφος 3, οι λέξεις "του άρθρου 63" αντικαθίστανται από τις λέξεις "του άρθρου 56" προστίθεται μία νέα παράγραφος, που έχει ως εξής: "κάθε κράτος που έχει κάνει δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 του παρόντος άρθρου μπορεί, ανά πάσα στιγμή στη συνέχεια, να δηλώσει σε σχέση προς ένα ή περισσότερα από τα εδάφη που μνημονεύονται στη δήλωση αυτή, ότι δέχεται την

αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται των προσφυγών φυσικών προσώπων, μη κυβερνητικών οργανισμών ή ομάδων ιδιωτών, όπως τούτα προβλέπεται από το άρθρο 34 της Σύμβασης, δυνάμει των άρθρων 1 έως 4 του παρόντος Πρωτοκόλλου ή ορισμένων εξ αυτών" και

γ. η παράγραφος 2 του άρθρου 6 καταργείται.

6. Το υπ' αρ. 6 Πρωτόκολλο τροποποιείται ως ακολούθως:

α. τα άρθρα αναγράφονται με τους τίτλους που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου και

β. στο άρθρο 4 οι λέξεις "δυνάμει του άρθρου 64" αντικαθίστανται από τις λέξεις "δυνάμει του άρθρου 57".

7. Το υπ' αρ. 7 Πρωτόκολλο τροποποιείται ως εξής:

α. τα άρθρα αναγράφονται με τους τίτλους που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου

β. στο άρθρο 6 παράγραφος 4, οι λέξεις "του άρθρου 63" αντικαθίστανται από τις λέξεις "του άρθρου 56" προστίθεται μία νέα παράγραφος 6, που έχει ως εξής: "Κάθε Κράτος που έχει κάνει δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 του παρόντος άρθρου μπορεί, ανά πάσα στιγμή στη συνέχεια, να δηλώσει σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα εδάφη που αναφέρονται στη δήλωση αυτή, ότι δέχεται την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται των προσφυγών φυσικών προσώπων, μη κυβερνητικών οργανισμών ή ομάδων ιδιωτών, όπως αυτό προβλέπεται από το άρθρο 34 της Σύμβασης, δυνάμει των άρθρων 1 έως 5 του παρόντος Πρωτοκόλλου" και

γ. η παράγραφος 2 του άρθρου 7 καταργείται.

8. Το υπ' αρ. 9 Πρωτόκολλο καταργείται.

ΑΡΘΡΟ 3

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση, τα οποία μπορούν να εκφράσουν τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν με:

α. υπογραφή χωρίς επιφύλαξη επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ή

β. υπογραφή με την επιφύλαξη επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, που να ακολουθείται από επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση.

2. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΑΡΘΡΟ 4

Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της εκπνοής περιόδου ενός έτους, μετά την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα Μέρη της Σύμβασης έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν από το Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3. Η εκλογή των νέων δικαστών μπορεί να γίνει, και οποιοδήποτε άλλο μέτρο που απαιτείται για την ίδρυση του νέου Δικαστηρίου μπορεί να ληφθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, από της ημερομηνίας κατά την οποία όλα τα Μέρη της Σύμβασης θα έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν από το Πρωτόκολλο.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Χωρίς να θίγονται οι διατάξεις των κατωτέρω παραγράφων 3 και 4, η θητεία των δικαστών, των μελών της Επιτροπής, του Γραμματέα και του Βοηθού Γραμματέα λήγει την ημέρα έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Οι εκκρεμείς ενώπιον της Επιτροπής προσφυγές που δεν έχουν ακόμα κηρυχθεί παραδεκτές κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου εξετάζονται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Τις προσφυγές που έχουν κηρυχθεί παραδεκτές κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου συνεχίζουν να χειρίζονται τα μέλη της Επιτροπής κατά το επόμενο έτος. Όλες οι υποθέσεις των οποίων η εξέταση δεν έχει ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου

αυτής, διαβιβάζονται στα Δικαστήριο που τις εξετάζει, ως παραδεκτές προσφυγές, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

4. Για τις προσφυγές για τις οποίες η Επιτροπή, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου, έχει υιοθετήσει έκθεση, σύμφωνα με το παλαιό άρθρο 31 της Σύμβασης, η έκθεση διαβιβάζεται στα μέρη που έχουν τη δυνατότητα να τη δημοσιεύσουν. Σύμφωνα με τις εφαρμοστέες προ της έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου διατάξεις, μία υπόθεση μπορεί να παραπεμφθεί στο Δικαστήριο. Το σώμα του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης ορίζει εάν ένα από τα Τμήματα ή το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης πρέπει να αποφανθεί όσον αφορά την υπόθεση. Εάν ένα Τμήμα αποφανθεί όσον αφορά την υπόθεση, η απόφασή του είναι οριστική. Οι υποθέσεις που δεν παραπέμπονται στο Δικαστήριο εξετάζονται από την Επιτροπή Υπουργών που ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παλαιού άρθρου 32 της Σύμβασης

5. Οι εκκρεμείς, ενώπιον του Δικαστηρίου, υποθέσεις των οποίων η εξέταση δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου, διαβιβάζονται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, που αποφαινεται όσον αφορά την υπόθεση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

6. Οι εκκρεμείς ενώπιον της Επιτροπής των Υπουργών υποθέσεις, των οποίων η εξέταση, δυνάμει του παλαιού άρθρου 32, δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου, ρυθμίζονται από την Επιτροπή Υπουργών που ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

ΑΡΘΡΟ 6

Ευθύς μόλις ένα Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος αναγνωρίσει την αρμοδιότητα της Επιτροπής ή τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου με τη δήλωση που προβλέπεται στο παλαιό άρθρο 25 ή στο παλαιό άρθρο 46 της Σύμβασης αποκλειστικά και μόνο όσον αφορά μεταγενέστερες αυτής της δήλωσης υποθέσεις ή τις υποθέσεις που βασίζονται σε μεταγενέστερα αυτής της δήλωσης γεγονότα, ο περιορισμός αυτός συνεχίζει να

εφαρμόζεται ως προς τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο.

ΑΡΘΡΟ 7

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου:

- α. κάθε υπογραφή,
- β. την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,
- γ. την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου ή ορισμένων από τις διατάξεις του σύμφωνα με το άρθρο 4, και
- δ. κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή κοινοποίηση σχετική με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτόν, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο. Έγινε στο Στρασβούργο, στις 11 Μαΐου 1994, στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, αμφοτέρων των κειμένων έχοντων την αυτή ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπα που θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κοινοποιεί επικυρωμένο αντίγραφο σε καθένα από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τίτλοι άρθρων προς καταχώριση στο κείμενο της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και των Πρωτοκόλλων αυτής. *

Άρθρο 1 - Υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Άρθρο 2 - Το δικαίωμα στη ζωή.

Άρθρο 3 - Απαγόρευση των βασανιστηρίων.

Άρθρο 4 - Απαγόρευση της δουλείας και των καταναγκαστικών έργων.

Άρθρο 5 - Το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια.

- Άρθρο 6 - Δικαίωμα στη χρήση και απονομή δικαιοσύνης
- Άρθρο 7 - Μη επιβολή ποινής άνευ νόμου.
- Άρθρο 8 - Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.
- Άρθρο 9 - Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.
- Άρθρο 10 - Ελευθερία έκφρασης.
- Άρθρο 11 - Ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.
- Άρθρο 12 - Δικαίωμα συνάψεως γάμου.
- Άρθρο 13 - Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής.
- Άρθρο 14 - Απαγόρευση των διακρίσεων.
- Άρθρο 15 - Παρέκκλιση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Άρθρο 16 - Περιορισμοί στην πολιτική δραστηριότητα των αλλοδαπών.
- Άρθρο 17 - Απαγόρευση κατάχρησης δικαιώματος.
- Άρθρο 18 - Όρια στη χρήση των περιορισμών σε δικαιώματα.
- (.....)
- Άρθρο 52 - Έρευνες του Γενικού Γραμματέα.
- Άρθρο 53 - Προστασία των αναγνωρισμένων δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Άρθρο 54 - Εξουσίες της Επιτροπής Υπουργών.
- Άρθρο 55 - Παραίτηση από άλλους τρόπους επίλυσης των διαφορών.
- Άρθρο 56 - Εδαφική εφαρμογή.
- Άρθρο 57 - Επιφυλάξεις.
- Άρθρο 58 - Καταγγελία
- Άρθρο 59 - Υπογραφή και επικύρωση.

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

- Άρθρο 1 - Προστασία της ιδιοκτησίας.
- Άρθρο 2 - Δικαίωμα στην εκπαίδευση.
- Άρθρο 3 - Δικαίωμα για ελεύθερες εκλογές
- Άρθρο 4 - Εδαφική εφαρμογή.

- Άρθρο 5 - Σχέσεις με τη Σύμβαση.
- Άρθρο 6 - Υπογραφή και επικύρωση.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΥΠ ΑΡ. 4

- Άρθρο 1 - Απαγόρευση φυλάκισης για χρέος.
- Άρθρο 2 - Ελευθερία κυκλοφορίας.
- Άρθρο 3 - Απαγόρευση απέλασης υπηκόων.
- Άρθρο 4 - Απαγόρευση ομαδικών απελάσεων αλλοδαπών.
- Άρθρο 5 - Εδαφική εφαρμογή.
- Άρθρο 6 - Σχέσεις με τη Σύμβαση
- Άρθρο 7 - Υπογραφή και επικύρωση.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΥΠ ΑΡ. 6

- Άρθρο 1 - Κατάργηση της θανατικής ποινής.
- Άρθρο 2 - Θανατική ποινή σε περίοδο πολέμου.
- Άρθρο 3 - Απαγόρευση παρεκκλίσεων.
- Άρθρο 4 - Απαγόρευση επιφυλάξεων.
- Άρθρο 5 - Εδαφική εφαρμογή.
- Άρθρο 6 - Σχέσεις με τη Σύμβαση.
- Άρθρο 7 - Υπογραφή και επικύρωση.
- Άρθρο 8 - Έναρξη ισχύος
- Άρθρο 9 - Καθήκοντα του θεματοφύλακα.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΥΠ ΑΡ. 7

- Άρθρο 1 - Διαδικαστικές εγγυήσεις σε περίπτωση απέλασης αλλοδαπών.
- Άρθρο 2 - Δικαίωμα για διπλό βαθμό δικαιοδοσίας σε θέματα ποινικού δικαίου.

- Άρθρο 3 - Δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση δικαστικής πλάνης.
- Άρθρο 4 - Δικαίωμα κάθε προσώπου να μη δικάζεται ή να τιμωρείται δύο φορές για το ίδιο αδίκημα.
- Άρθρο 5 - Ισότητα μεταξύ συζύγων.
- Άρθρο 6 - Εδαφική εφαρμογή.
- Άρθρο 7 - Σχέσεις με τη Σύμβαση.
- Άρθρο 8 - Υπογραφή και επικύρωση.
- Άρθρο 9 - Έναρξη ισχύος.
- Άρθρο 10 - Καθήκοντα του θεματοφύλακα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : * Οι τίτλοι των νέων άρθρων 19 έως 51 της Σύμβασης αναγράφονται ήδη στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 4 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Μαΐου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΘΕΟΔ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 30 Μαΐου 1996

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

Γενική απαγόρευση διακρίσεων

(Υπογράφηκε το 2000 αλλά δεν κυρώθηκε ακόμη από την Ελλάδα)

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο,

Λαμβάνοντας υπόψη την θεμελιώδη αρχή κατά την οποία όλα τα πρόσωπα είναι ίσα ενώπιον του νόμου και δικαιούνται την ίση προστασία του νόμου.

Έχοντας αποφασίσει να λάβουν νέα μέτρα για να προωθήσουν την ισότητα όλων δια της συλλογικής εγγύησης της γενικής απαγόρευσης των διακρίσεων μέσω της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (η οποία για τους σκοπούς του παρόντος πρωτοκόλλου αναφέρεται ως "η Σύμβαση").

Επανεπιβεβαιώνοντας ότι η αρχή της μη-διάκρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέρη να λαμβάνουν μέτρα για την προώθηση πλήρους και αποτελεσματικής ισότητας, αρκεί να υπάρχει γι' αυτά αντικειμενική και εύλογη αιτιολόγηση.

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 – Γενική απαγόρευση των διακρίσεων

1. Η απόλαυση κάθε δικαιώματος που θεσπίζει νόμος θα διασφαλίζεται χωρίς διάκριση για οποιοδήποτε λόγο, όπως φύλο, φυλή, χρώμα, γλώσσα, θρησκεία, πολιτική ή άλλη πεποίθηση, εθνική ή κοινωνική προέλευση, συμμετοχή σε εθνική μειονότητα, περιουσία, γέννηση ή άλλη κατάσταση.

2. Κανείς δεν θα υπόκειται σε διακρίσεις από οποιαδήποτε δημόσια αρχή για οποιοδήποτε λόγο όπως εκείνοι που μνημονεύονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 2 - Εδαφική εφαρμογή

1. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής ή της κατάθεσης του εγγράφου του επικύρωσης, αποδοχής, ή έγκρισης, να καθορίζει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο.
2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε μεταγενέστερα, με μία δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που καθορίζει η ίδια η δήλωση. Στα εδάφη αυτά το Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.
3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί ή τροποποιηθεί, σε ό,τι αφορά τα εδάφη που καθορίζει η δήλωση, με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση ή η τροποποίηση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο της περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.
4. Η δήλωση που γίνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο θα θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 της Σύμβασης.
5. Κάθε Κράτος, που έχει προβεί σε δήλωση σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου μπορεί, ανά πάσα στιγμή στη συνέχεια, να δηλώσει σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα εδάφη που αναφέρονται στη δήλωση αυτή, ότι δέχεται την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται των προσφυγών φυσικών προσώπων, μη κυβερνητικών οργανισμών ή ομάδων ιδιωτών, όπως αυτό προβλέπεται από το άρθρο 34 της Σύμβασης, δυνάμει του άρθρου 1 του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 3 - Σχέσεις με τη Σύμβαση

Τα συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1 και 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα της Σύμβασης και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Άρθρο 4 - Υπογραφή και επικύρωση

Το παρόν πρωτόκολλο ανοίγει για υπογραφή στα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει το παρόν Πρωτόκολλο χωρίς να έχει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, επικυρώσει τη Σύμβαση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 5 - Εναρξη ισχύος

1. Το παρόν πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία που δέκα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα εκφράσουν τη βούλησή τους να δεσμευθούν με τον παρόν Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του 4.

2. Για κάθε Κράτος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη βούλησή του να δεσμευθεί με το Πρωτόκολλο, το τελευταίο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 6 - Καθήκοντα του θεματοφύλακα

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης:

- α) κάθε υπογραφή,
- β) την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,
- γ) κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα άρθρα του 2 και 5,
- δ) κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση, ή δήλωση που σχετίζεται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι παραπάνω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Εγινε στη Ρώμη, στις 4 Νοεμβρίου 2000, στα γαλλικά και αγγλικά, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο που θα κατατεθεί στο Αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ

Πλήρης κατάργηση της θανατικής ποινής

(Κυρώθηκε με τον Ν. 3289/2004, ΦΕΚ Α/227/26.11.2004.)

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο,

πεπεισμένα ότι το δικαίωμα κάθε ατόμου στη ζωή έχει θεμελιώδη αξία μέσα σε μία δημοκρατική κοινωνία και ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής είναι απαραίτητη για την προστασία αυτού του δικαιώματος και για την πλήρη αναγνώριση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε όλους τους ανθρώπους.

Επιθυμώντας να ενδυναμώσουν την προστασία του δικαιώματος στη ζωή που εγγυάται η Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (η οποία για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου αναφέρεται ως "η Σύμβαση").

Σημειώνοντας ότι το Πρωτόκολλο αρ. 6 στην Σύμβαση για την κατάργηση της ποινής του θανάτου που υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 28 Απριλίου 1983 δεν αποκλείει την θανατική ποινή για πράξεις που τελούνται σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου.

Αποφασισμένα να προβούν στο τελικό βήμα για την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις.

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 – Κατάργηση της θανατικής ποινής

Η θανατική ποινή καταργείται. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί σε μία τέτοια ποινή, ούτε να υποβληθεί στην εκτέλεσή της.

Άρθρο 2 – Απαγόρευση παρεκκλίσεων

Καμία παρέκκλιση δεν επιτρέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 15 της Σύμβασης.

Άρθρο 3 – Απαγόρευση επιφυλάξεων

Καμία επιφύλαξη δεν επιτρέπεται στις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 57 της Σύμβασης.

Άρθρο 4 - Εδαφική εφαρμογή

1. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής ή της κατάθεσης του εγγράφου του επικύρωσης, αποδοχής, ή έγκρισης, να καθορίζει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο.

2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε μεταγενέστερα, με μία δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που καθορίζει η ίδια η δήλωση. Στα εδάφη αυτά το Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί ή τροποποιηθεί, σε ό,τι αφορά τα εδάφη που καθορίζει η δήλωση, με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση ή η τροποποίηση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο της περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 5 - Σχέσεις με τη Σύμβαση

Τα συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1 έως 4 του παρόντος Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα της Σύμβασης και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Άρθρο 6 - Υπογραφή και επικύρωση

Το παρόν πρωτόκολλο ανοίγει για υπογραφή στα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει το παρόν Πρωτόκολλο χωρίς να έχει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, επικυρώσει τη Σύμβαση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 7 - Εναρξη ισχύος

1. Το παρόν πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία που δέκα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα εκφράσουν τη βούλησή τους να δεσμευθούν με τον παρόν Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του 6.

Για κάθε Κράτος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη βούλησή του να δεσμευθεί με το Πρωτόκολλο, το τελευταίο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 8 - Καθήκοντα του θεματοφύλακα

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης:

α) κάθε υπογραφή,

β) την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,

γ) κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα άρθρα του 4 και 7,

δ) κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση, ή δήλωση που σχετίζεται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι παραπάνω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Έγινε στο [Βίλνιους], στις [3 Μαΐου 2002], στα γαλλικά και αγγλικά, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο που θα κατατεθεί στο Αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΣΔΑ
Τροποποίηση του ελεγκτικού συστήματος της ΕΣΔΑ
(Κυρώθηκε με τον Ν. 3344/2005, ΦΕΚ Α/133/06.06.2005)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο υπ αριθμόν 14 στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το οποίο τροποποιεί το σύστημα ελέγχου της Σύμβασης, που υπογράφηκε στο Στρασβούργο, στις 13 Μαΐου 2004, του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΥΠ ΑΡΙΘΜΟΝ 14 ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Προοίμιο

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στην Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (εφεξής αποκαλούμενη "η Σύμβαση"),

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την Απόφαση υπ αριθμ. 1 και την Διακήρυξη που υιοθετήθηκαν κατά την Ευρωπαϊκή Υπουργική Διάσκεψη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που έλαβε χώρα στην Ρώμη στις 3 και 4 Νοεμβρίου 2000,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις Διακηρύξεις που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Υπουργών στις 8 Νοεμβρίου 2001, 7 Νοεμβρίου 2002 και 15 Μαΐου 2003, κατά την 109η, 111η και 112η Συνόδους, αντιστοίχως,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη Γνώμη υπ αριθμ. 251 (2004) που υιοθετήθηκε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 28 Απριλίου 2004,

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη τροποποίησης ορισμένων διατάξεων της Σύμβασης για το σκοπό της μακροπρόθεσμης διατήρησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος ελέγχου, υπό το φως κυρίως της συνεχούς αύξησης του φόρτου εργασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης,

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ, ιδίως, ότι υπάρχει ανάγκη να εξασφαλισθεί ότι το Δικαστήριο θα μπορέσει να συνεχίσει να διαδραματίζει τον εξέχοντα ρόλο του στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Η παράγραφος 2 του άρθρου 22 της Σύμβασης διαγράφεται

Άρθρο 2

Το άρθρο 23 της Σύμβασης τροποποιείται και έχει ως εξής:

"Άρθρο 23 Διάρκεια θητείας και απαλλαγή από τα καθήκοντα:

1. Οι δικαστές εκλέγονται για περίοδο εννέα ετών. Δεν είναι επανεκλέξιμοι.
2. Η θητεία των δικαστών λήγει μόλις αυτοί συμπληρώσουν το 70ο έτος.
3. Οι δικαστές παραμένουν εν ενεργεία μέχρι να αντικατασταθούν. Συνεχίζουν, πάντως, να χειρίζονται τις υποθέσεις που έχουν ήδη αναλάβει.
4. Κανείς δικαστής δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντα του παρά μόνον εάν οι λοιποί δικαστές αποφασίσουν με πλειοψηφία δύο τρίτων ότι ο δικαστής αυτός έπαυσε να πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις."

Άρθρο 3

Το άρθρο 24 της Σύμβασης διαγράφεται.

Άρθρο 4

Το άρθρο 25 της Σύμβασης γίνεται άρθρο 24 και το κείμενο του τροποποιείται και έχει ως εξής:

"Άρθρο 24 Γραμματεία και εισηγητές

1. Το Δικαστήριο διαθέτει Γραμματεία, τα καθήκοντα και η οργάνωση της οποίας ορίζονται από τον κανονισμό του Δικαστηρίου.
2. Όταν συνεδριάζει σε μονομελή σύνθεση, το Δικαστήριο επικουρείται από εισηγητές που ασκούν τα καθήκοντά τους υπό την εξουσία του Προέδρου του Δικαστηρίου. Οι εισηγητές αποτελούν μέρος της Γραμματείας του Δικαστηρίου."

Άρθρο 5

Το άρθρο 26 της Σύμβασης γίνεται άρθρο 25 ("Ολομέλεια του Δικαστηρίου") και το κείμενο του τροποποιείται ως εξής:

1. Στο τέλος της παραγράφου δ, το κόμμα αντικαθίσταται από άνω τελεία και η λέξη "και" διαγράφεται.

2. Στο τέλος της παραγράφου ε, η τελεία αντικαθίσταται από άνω τελεία.

3. Προστίθεται νέα παράγραφος στ, η οποία έχει ως εξής:

"στ. υποβάλλει κάθε αίτημα δυνάμει του άρθρου 26, παράγραφος 2."

Άρθρο 6

Το άρθρο 27 της Σύμβασης γίνεται άρθρο 26 και το κείμενο του τροποποιείται και έχει ως εξής:

"Άρθρο 26 Σύνοψη μόνου δικαστή, επιτροπές, Τμήματα και Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως.

1. Για την εξέταση των υποθέσεων που παραπέμπονται ενώπιον του, το Δικαστήριο συνεδριάζει σε σύνοψη μόνου δικαστή, σε επιτροπές από τρεις δικαστές, σε Τμήματα από επτά δικαστές και σε ένα Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως από δεκαεπτά δικαστές. Τα Τμήματα του Δικαστηρίου συγκροτούν επιτροπές για ορισμένο χρονικό διάστημα.

2. Κατόπιν αιτήματος της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, η Επιτροπή Υπουργών μπορεί, με ομόφωνη απόφαση και για ορισμένο χρονικό διάστημα, να μειώσει σε πέντε τον αριθμό των δικαστών των Τμημάτων.

3. Όταν το Δικαστήριο συνεδριάζει σε σύνοψη μόνου δικαστή, ο δικαστής δεν εξετάζει οποιαδήποτε προσφυγή κατά του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους για το οποίο ο δικαστής αυτός έχει εκλεγεί.

4. Ο δικαστής που εκλέγεται για το διάδικο Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος είναι αυτοδίκαια μέλος του Τμήματος και του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος δικαστής ή αυτός δεν είναι σε θέση να μετάσχει της συνθέσεως, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επιλέγει ένα πρόσωπο από κατάλογο που υποβάλλεται εκ των προτέρων από το εν λόγω Μέρος, και το πρόσωπο αυτό παρίσταται ως δικαστής.

5. Συμμετέχουν επίσης στο Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, οι Αντιπρόεδροι, οι Πρόεδροι των Τμημάτων και άλλοι

δικαστές που επιλέγονται σύμφωνα με τον κανονισμό του Δικαστηρίου. Όταν μία υπόθεση παραπέμπεται στο Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως δυνάμει του άρθρου 43, κανένας δικαστής του Τμήματος που εξέδωσε την απόφαση δεν μετέχει στο Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως, πλην του Προέδρου του Τμήματος και του δικαστή που μετείχε για το διάδικο Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος."

Άρθρο 7

Μετά το νέο άρθρο 26, ένα νέο άρθρο 27 εισάγεται στην Σύμβαση, το οποίο έχει ως εξής:

"Άρθρο 27 Αρμοδιότητα των μόνων δικαστών.

1. Ένας μόνος δικαστής μπορεί να κηρύξει απαράδεκτη ή να διαγράψει από το πινάκιο του Δικαστηρίου μια προσφυγή που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 34, όταν μια τέτοια απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς περαιτέρω εξέταση.
2. Η απόφαση είναι οριστική.
3. Εάν ο μόνος δικαστής δεν κηρύξει μια προσφυγή απαράδεκτη, ούτε την διαγράψει από το πινάκιο, τότε την προωθεί σε μία επιτροπή ή ένα Τμήμα για περαιτέρω εξέταση."

Άρθρο 8

Το άρθρο 28 της Σύμβασης τροποποιείται και έχει, ως εξής:

"Άρθρο 28 Αρμοδιότητα επιτροπών,

1. Προκειμένου περί προσφυγής που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 34, μία επιτροπή μπορεί, με ομοφωνία:
 - α. να την κηρύξει απαράδεκτη ή να την διαγράψει από το πινάκιο, όταν μια τέτοια απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς περαιτέρω εξέταση, ή
 - β. να την κηρύξει παραδεκτή και να εκδώσει ταυτόχρονα απόφαση επί της ουσίας, εάν το ζήτημα που θέτει η υπόθεση και αφορά την ερμηνεία ή

την εφαρμογή της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της αποτελεί ήδη αντικείμενο παγίας νομολογίας του Δικαστηρίου.

2. Οι αποφάσεις της παραγράφου 1 είναι οριστικές.

3. Εάν ο δικαστής που έχει εκλεγεί για το διάδικο Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος δεν είναι μέλος της επιτροπής, η επιτροπή μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας να καλέσει τον δικαστή αυτόν να πάρει τη θέση ενός από τα μέλη της, συνεκτιμώντας όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του εάν το Μέρος αυτό έχει αμφισβητήσει την εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 1.β."

Άρθρο 9

Το άρθρο 29 της Σύμβασης τροποποιείται ως εξής:

1. Η παράγραφος 1 τροποποιείται και έχει ως εξής: "Εάν καμία απόφαση δεν ληφθεί δυνάμει του άρθρου 27 ή 28, ή δεν εκδοθεί απόφαση δυνάμει του άρθρου 28, το Τμήμα αποφαινεται επί τού παραδεκτού και της ουσίας των ατομικών προσφυγών που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 34. Η απόφαση επί του παραδεκτού μπορεί να ληφθεί ξεχωριστά."

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 προστίθεται μία νέα πρόταση, η οποία έχει ως εξής: "Η απόφαση επί του παραδεκτού λαμβάνεται ξεχωριστά, εκτός αν το Δικαστήριο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αποφασίσει διαφορετικά."

3. Η παράγραφος 3 διαγράφεται.

Άρθρο 10

Το άρθρο 31 της Σύμβασης τροποποιείται ως εξής:

1. Στο τέλος της παραγράφου: α) η λέξη "και" διαγράφεται.

2. Η παράγραφος β) γίνεται παράγραφος γ) και εισάγεται νέα παράγραφος (β) που έχει ως εξής: "β. αποφασίζει επί θεμάτων που παραπέμπονται στο Δικαστήριο από την Επιτροπή Υπουργών σύμφωνα με το άρθρο 4.6, παράγραφος 4, και".

Άρθρο 11

Το άρθρο 32 της Σύμβασης τροποποιείται ως εξής:

Στο τέλος της παραγράφου 1, εισάγονται ένα κόμμα και ο αριθμός 46 μετά τον αριθμό 34.

Άρθρο 12

Η παράγραφος 3 του άρθρου 35 της Σύμβασης τροποποιείται και έχει ως εξής:

"3. Το Δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη οποιαδήποτε ατομική προσφυγή που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 34, όταν εκτιμά ότι:

α. η προσφυγή είναι ασυμβίβαστη προς τις διατάξεις της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, προφανώς αβάσιμη ή καταχρηστική, ή

β. ο προσφεύγων δεν έχει υποστεί σημαντική βλάβη, εκτός εάν ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά ορίζονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτοκόλλα της, απαιτεί την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να απορριφθεί για τον λόγο αυτό καμία υπόθεση η οποία δεν έχει εξεταστεί δεόντως από εσωτερικό δικαστήριο."

Άρθρο 13

Μία νέα παράγραφος 3 προστίθεται στο τέλος του άρθρου 36 της Σύμβασης, η οποία έχει ως εξής:

"3. Σε κάθε υπόθεση ενώπιον Τμήματος ή του Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως, ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί να υποβάλλει παρατηρήσεις και να λάβει μέρος στις ακροαματικές διαδικασίες."